

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԱՐԶԻ
ԵՂԵԳԻՍ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆԻ

61
12.01.17թ.

ՈՐՈՇՈՒՄ N 22 30.12.2016 թ.

Գ. Եղեգիս
Հեռ. 24186

ՆԻՍՏԻ ՕՐԱԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 12 հոդվածի 4-րդ մասով համայնքի ավագանին ՈՐՈՇՈՒՄ Է՝

Հաստատել նիստի օրակարգը հետևյալ հարցերով

1. Թիվ 6 նիստի օրակարգը հաստատելու մասին:
2. Եղեգիս համայնքի 2017-2021 թթ զարգացման ծրագիրը հաստատելու մասին:

Համայնքի ավագանիներ՝	ԿՈՂՄ	ԴԵՄ	ՉԵՌՆՊԱՀ
1. Գ. Եղեգիս	_____	_____	_____
2. Մ. Բաղդասարյան	_____	_____	_____
3. Վ. Մկրտչյան	_____	_____	_____
4. Վ. Զառչանյան	Բ	Ա	Գ Ա Կ Ն
5. Է. Զառչանյան	Բ	Ա	Գ Ա Կ Ն

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԵՆԾԱՆԻ

 Մարտիկ Յու. Արթուրյան

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ՎԱՅՈՑ ՉՈՐԻ ՄԱՐԶԻ
ԵՂԵԳԻՍ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆԻ

ՈՐՈՇՈՒՄ N23-Ն 30.12.2016թ.

Գ. Եղեգիս
Հեռ. 24186

ԵՂԵԳԻՍ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԶԱՐԳԱՅՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ:

Ղեկավարվելով «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի
Հանրապետության օրենքի 16 հոդվածի 2-րդ կետով համայնքի ավագանին
ՈՐՈՇՈՒՄ Է՝

Հաստատել Եղեգիս համայնքի 2017-2021 թթ. զարգացման ծրագիրը:

Համայնքի ավագանիներ՝

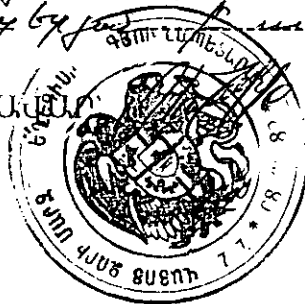
ԿՈՂՄ

ԴԵՄ

ՉԵՌՆՊԱՀ

1. Գ. Շահնազարյան		-----	-----
2. Մ. Կարամյան		-----	-----
3. Գ. Կարամյան		-----	-----
4. Վ. Զարգարյան		-----	-----
5. Է. Կարամյան		-----	-----

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐ՝

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

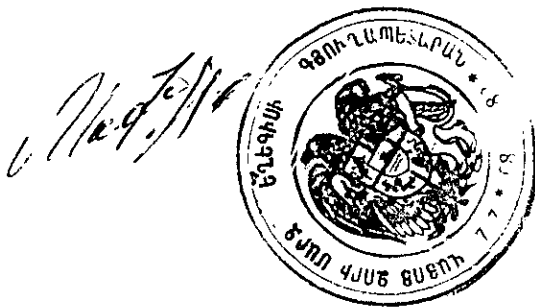
ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԱՐԶ

ԵՂԵԳԻՍ ՀԱՄԱՅՆՔԻ 2017-2021ԹԹ.

ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Կազմել է համայնքի ղեկավար Յուրիկ Մկրտչյան

Հաստատվել է համայնքի ավագանու 30.12.2016թ. թիվ 23-Ն որոշմամբ

2016թ., գ.Եղեգիս

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Համայնքի ղեկավարի ողջույնի խոսք	3
2. Համայնքի իրավիճակի նկարագրություն	4
2.1. Համայնքի ընդհանուր նկարագրություն.....	4
2.2. Համայնքի սոցիալ-տնտեսական իրավիճակը.....	5
2.3. Համայնքում իրականացվող ծրագրերը	6
2.4. Համայնքի ֆինանսական իրավիճակի նկարագրություն և ֆինանսական կանխատեսումներ	6
2.5. Զարգացման խոչընդոտներ և դժվարություններ	8
2.6. Համայնքի ուժեղ և թույլ կողմերի, հնարավորությունների և սպառնալիքների (ՈւԹՀՍ) վերլուծություն	9
3. Համայնքի զարգացման նպատակների սահմանում և գործողությունների պլանավորում	9
3.1. Համայնքի զարգացման տեսլական	9
3.2. Համայնքի զարգացման ծրագրերի, նպատակների առաջադրում և կոնկրետ խնդիրների ձևակերպում.....	10
4. ՀՀՄ ֆինանսավորում	13
5. ՀՀՄ մոնիթորինգ.....	14

1. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԴԵՎԱԿԱՐԻ ՈՂՋՈՒՅՆԻ ԽՈՍՔ

Եղեգիս համայնքը ունի 451 մշտական բնակչություն, որից շուրջ 305-ը՝ 18-60 տարեկան: Բնակչությունը հիմնականում զբաղվում է անասնապահությամբ և հողագործությամբ, ինչը ոչ բոլոր դեպքերում է ապահովում բավարար եկամուտներ ապրուստի միջոցները հոգալու համար, նպաստելով համայնքի բնակչության միգրացիայի աճին, հետևաբար համայնքում առաջնային անհրաժեշտություն է աշխատատեղերի ստեղծումը:

Համայնքն ունի գազաֆիկացման կարիք, որը նույնպես օրակարգային հարց է: Համայնքի մշակույթի տունը գտնվում է անմխիթար վիճակում ինչը խոչընդոտում է միջոցառումների և հանդիպումների կազմակերպմանը:

Հետևաբար ելնելով վերոնշյալ խնդիրներից համայնքում առաջիկա 5 տարիներին նախատեսում է իրականացնել հետևյալ ծրագրերը՝ օգտագործելով համայնքի ուժեղ կողմերը, համայնքային բյուջեի միջոցները, ինչպես նաև ՀՀ Կառավարության և այլ միջազգային կառույցների աջակցությունը.

- Նոր աշխատեղերի ստեղծում
- Գազաֆիկացում
- Փողոցների ամբողջական լուսավորություն
- Գերեզմանոց տանող ճանապարհի և հանդամիջյան ճանապարհների բարեկարգում
- Սուրբ Աստվածածին վանական համալիրի վերանորոգում և փլուզման կանխարգելում
- Համայնքի մաքրության և բարեկարգման խնդիրների կանոնակարգում
- Ոռոգման և խմելու ջրի ցանցերի բարելավում
- Զբոսաշրջության զարգացում

Համայնքը համագործակցում է մի շարք ծրագրերի հետ, նախատեսվում է հնարավորինս ընդլայնել համագործակցության շրջականները և ներգրավվել նոր ծրագրեր, մասնավորապես այժմ համայնքը համագործակցում և իրականացնում է փոքր ծրագրեր, ինչպես նաև համագործակցում է «Ռազմավարական զարգացման գործակալություն» ՀԿ-ի, Ավստրալիահայ համայնքի հետ:

2. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

2.1. Համայնքի ընդհանուր նկարագրություն

Միջնադարյան Եղեգիսը Հայաստանի ամենահարուստ համայնքներից է եղել: 13-14 դարերում այն եղել է Օրբեյյան իշխանական տոհմի նստավայրը:

Գյուղի Սուրբ Աստվածածին մատուռը կառուցվել է 1703 թվականին ավելի հին եկեղեցու ավերակների վրա, իսկ սուրբ Կարապետ, Ջորաց եկեղեցիները 13-րդ դարի կառույցներ են: Հատկանշական է, որ Ջորաց եկեղեցուն է կատարվել ռազմի դաշտ մեկնող զորքի երդման և օրհնության արարողությունները:

15-րդ դարում Լենկ Թեմուրի և այլ զավթողական արշավանքներից, այնուհետև երկրաշարժի հետևանքով ավերվել է քաղաքը: Ավելի ուշ գյուղում բնակություն են հաստատել թուրքալեզու բնակիչներ և այն անվանել «Ալայազ»:

1988 թվականին Սումգայիթյան դեպքերից հետո գյուղը վերաբնակեցվել է Ադրբեջանից բռնագաղթված հայ ընտանիքներով: Վերականգնվել է պատմական Եղեգիս բնակավայրի անվանումը:

Համայնքի վարչական տարածքը կազմում է 3050 հեկտար, որից 157 հեկտարը քաղաքացիների սեփական հողեր են, այդ թվում՝ 62 հեկտար՝ տնամերձ, 95 հեկտար՝ գյուղնշանակության հողեր:

Մնացած հողերը համայնքային են և 36 հեկտարը՝ պետական սեփականության հողեր (արոտավայրեր, խոտհարքեր):

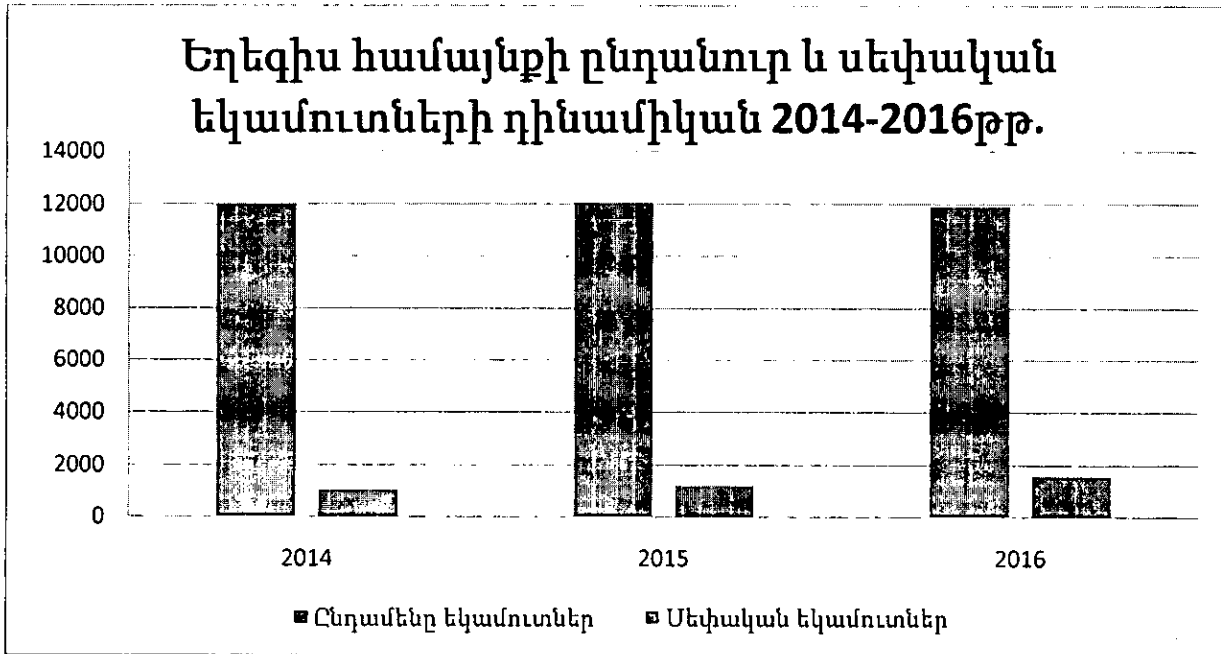
Գյուղը գտնվում է Վայոց ձորի մարզի Եղեգնաձորի տարածաշրջանում: Եղեգնաձոր քաղաքից գտնվում է մոտ 18 կմ հեռավարության վրա, Երևանից՝ 135 կմ: Այն փռված է Եղեգիս գետի ձախ ափի սարավանջին, ծովի մակարդակից բարձրությունը կազմում է 1640 մ: Եղեգիս գյուղի մոտ կա հրեական գերեզմանատուն:

Եղեգիսի հյուսիս-արևմտյան մասում գտնվում են «Եղեգիս» բերդի ավերակները (Սմբատաբերդ, IX դար), արևելյան մասում՝ Սբ. Ստեփանոս (Ջորաց) (XIII դար), արևմտյան մասում՝ Սբ. Աստվածածին (վերանորոգված 1703 թ.), հարավային մասում՝ Սբ. Նշան (Կարապետ) (XI-XIII դարեր) եկեղեցին, XI-XVI դարերի խաչքարեր:

Համայնքում գործում է մեկ միջնակարգ դպրոց, բուժ կետ, ակումբ, գրադարան:

2.2 Համայնքի սոցիալ-տնտեսական իրավիճակը

Ստորև ներկայացված է համայնքի ընդհանուր և սեփական եկամուտների դինամիկան 2014-2016թթ.:

2017 թվականի տարեկան բյուջեի նախագծով համայնքի ընդհանուր տարեկան եկամուտները կազմում են 11665,8 հազար դրամ, որից սեփական եկամուտներ՝ 1670,0 հազար դրամ:

Համայնքում այժմ գործում են քարի մշակման արտադրամաս 1 անհատ ձեռնարկատեր, որից 1 մանրածախ վաճառքի կետ:

Համայնքի բնակչությունը զբաղվում է հողագործությամբ և անասնապահությամբ: Ստացված հիմնական արտադրանքը սպառվում է հիմնականում քաղաք Երևանում:

Համայնքն ունի զբոսաշրջության զարգացման համար նպաստավոր պայմաններ, մասնավորապես համայնքի տարածքում է գտնվում , հրեական գերեզմանատունը, Բեգոարյան այծերի առկայությունը, մատուռներ, եկեղեցիներ, բազմաթիվ խաչքարեր, Սմբատաբերդը և Սմբատ իշխանի տոհմական գերեզմանատունը:

Համայնքում չեն գործում հյուրատներ, որոնց առկայությունը կխթանի եկամուտների ներաճին, որը նախատեսվում է կատարել դոնոր կազմակերպությունների աջակցությամբ, ինչպես նաև դիմելով ծրագրերի (մասնավորապես մարզում գործում է Թրփանձեան

գյուղական համայնքների զարգացման ծրագիրը, որը տրամադրում է 6% վարկեր համայնքների բնակիչների կողմից ներկայացված բիզնես ծրագրերի համար):

Համայնքում գործում է մեկ միջնակարգ դպրոց, որտեղ հաճախում են թվով 40 (2016թ.տվյալներով) աշակերտներ:

Համայնքում նպաստառու ընտանիքների ընդհանուր թիվը կազմում է շուրջ 35: Թոշակառուների ընդհանուր թիվը կազմում է շուրջ 48:

2.3 Համայնքում իրականացվող ծրագրերը

Գյուղը խմելու և ոռոգման ջրով ամբողջական ապահովում:

Ներկայումս գյուղը սնուցող խմելու ջրի խողովակաշարի անմխիթար վիճակը նույնպես տարբեր աստիճաններում բարձրացված և խիստ կարևոր հարց է: Համայնքի ղեկավարության և համայնքի առանձին բնակիչների կողմից ամեն տարի կազմակերպվող մասնակի ջրահավաքման և վերանորոգման աշխատանքները չեն կարող կատարելապես կարգավորել հիմնախնդիրը, քանի որ խողովակաշարի մեծ մասը բազմաթիվ տեղերից վնասված է:

Գյուղի պատմամշակութային հնարավորությունների լայն օգտագործում
Համայնքի տարածքը հարուստ է պատմամշակութային և բնության տարբեր հուշարձաններով, ինչը լուրջ հնարավորություն է գյուղի տարածքում զբոսաշրջության զարգացման համար: Նույնիսկ ճանապարհային այսպիսի պայմաններում գյուղն ի վիճակի չէ ընդունել զբոսաշրջիկների, որոնք հաճախում են ինչպես միայնակ կամ ընտանիքներով, այնպես էլ խմբերով: Կարևոր խնդիր է հանգստյան գոտիների ստեղծումը համայնքի վարչական տարածքում:

Զբոսաշրջության զարգացումը կնպաստի նաև Եղեգիս անվան շրջանառության և գովազդման նպատակով: Հնարավորություն կտա համայնքին մասնակցելու տարբեր միջազգային ծրագրերի:

Համայնքի ներքին նշանակության ճանապարհների ու փողոցների բարեկարգում և սանիտարահիգիենիկ վիճակի բարելավում

Այս բնագավառը ևս մնալու է համայնքի ղեկավարության ուշադրության ոլորտում:

Նախատեսվում է յուրաքանչյուր տարի համայնքի բյուջեում նախատեսել միջոցներ սոցիալական խնդիրներ լուծելու նպատակով:

Առողջապահության խնդիրների առումով նախատեսվում է սերտ համագործակցություն տարբեր կազմակերպությունների, ապահովագրական գործակալությունների ու բուժօգնականների հետ: Կանխարգելիչ միջոցառումներից մինչև վարակների ու համաճարակների դեմ ամենօրյա պայքար:

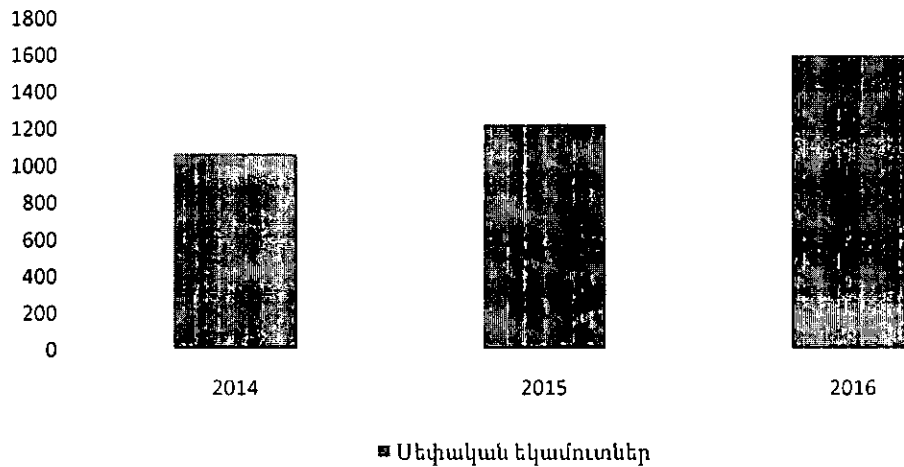
2.4 Համայնքի ֆինանսական իրավիճակի նկարագրություն և ֆինանսական կանխատեսումներ

Համայնքի բյուջեի եկամուտները գոյանում են համայնքի բյուջե վճարվող հողի հարկից, գույքահարկից, տեղական տուրքերից և ֆինանսական համահարթեցման նպատակով տրվող դոտացիաներից: Համայնքի բյուջեի եկամուտների սեփական եկամուտները փոքր մաս են կազմում, սակայն դրանք 2013-2015թթ. փաստացի տվյալներով աճել են:

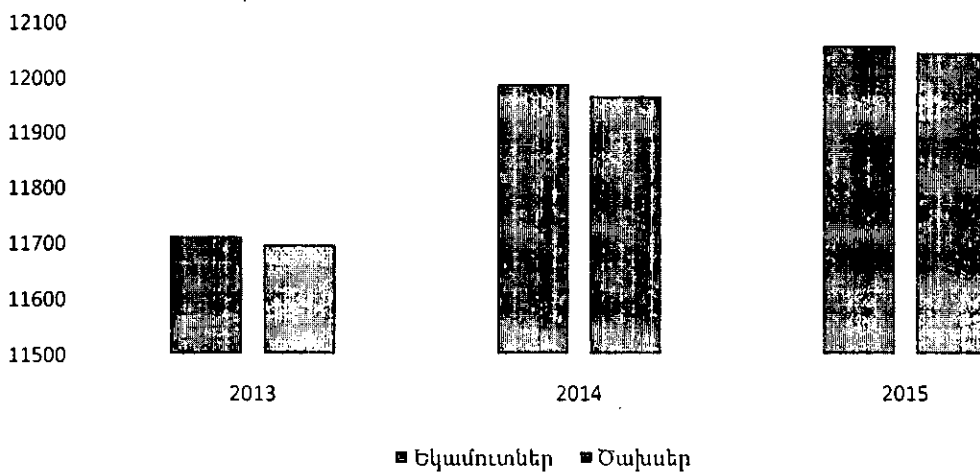
Ստորև ներկայացված է համայնքի սեփական եկամուտների փաստացի տվյալները 2013-2015թթ.:

**Համայնքի սեփական եկամուտների դինամիկան
2014-2016թթ. (հազար դրամ)**

2017 թվականի բյուջեի նախագծով սեփական եկամուտները նախատեսվել է 1670.0 հազար դրամ:

**Եղեգիս համայնքի 2013-2015թթ. եկամուտների և
ծախսերի դինամիկան (հազար դրամ)**

2016 թվականին նախատեսված ընդհանուր եկամուտների չափը կազմում է 11919.5 հազար դրամ, 01.12.2016թ. դրությամբ համայնքի բյուջեի եկամուտները կատարվել են 11701.0 հազար դրամ: 2017 թվականի տարեկան բյուջեի նախագծով նախատեսվել է ընդհանուր եկամուտներ՝ 11665.8 հազար դրամ:

Առաջիկա 5 տարիներին ակնկալվում է պետության կողմից տրամադրվող ֆինանսական համահարթեցման նպատակով տրվող դոտացիաների չափի ավելացում, ինչպես նաև նախատեսվում է ավելացնել համայնքի բյուջե մտնող սեփական եկամուտների չափաբաժինը, ի հաշիվ տեղական տուրքերի և վճարների: Առաջիկա տարիներին նախատեսված համայնքային ծրագրերի իրականացման գործում նախատեսվում է ներգրավել պետական և դոնոր կազմակերպությունների աջակցությունը:

2.5 Ջարգացման խոչընդոտներ և դժվարություններ

Եղեգիս համայնքի բնակչությունը հիմնականում զբաղվում է անասնապահությամբ և հողագործությամբ, ինչը ոչ բոլոր դեպքերում է ապահովում բավարար եկամուտներ ապրուստի միջոցները հոգալու համար, նպաստելով համայնքի բնակչության միգրացիայի աճին, հետևաբար համայնքում առաջնային անհրաժեշտություն է աշխատատեղերի ստեղծումը:

Համայնքն ունի գազաֆիկացման կարիք, որը նույնպես օրակարգային հարց է: և հանդիպումների կազմակերպմանը:

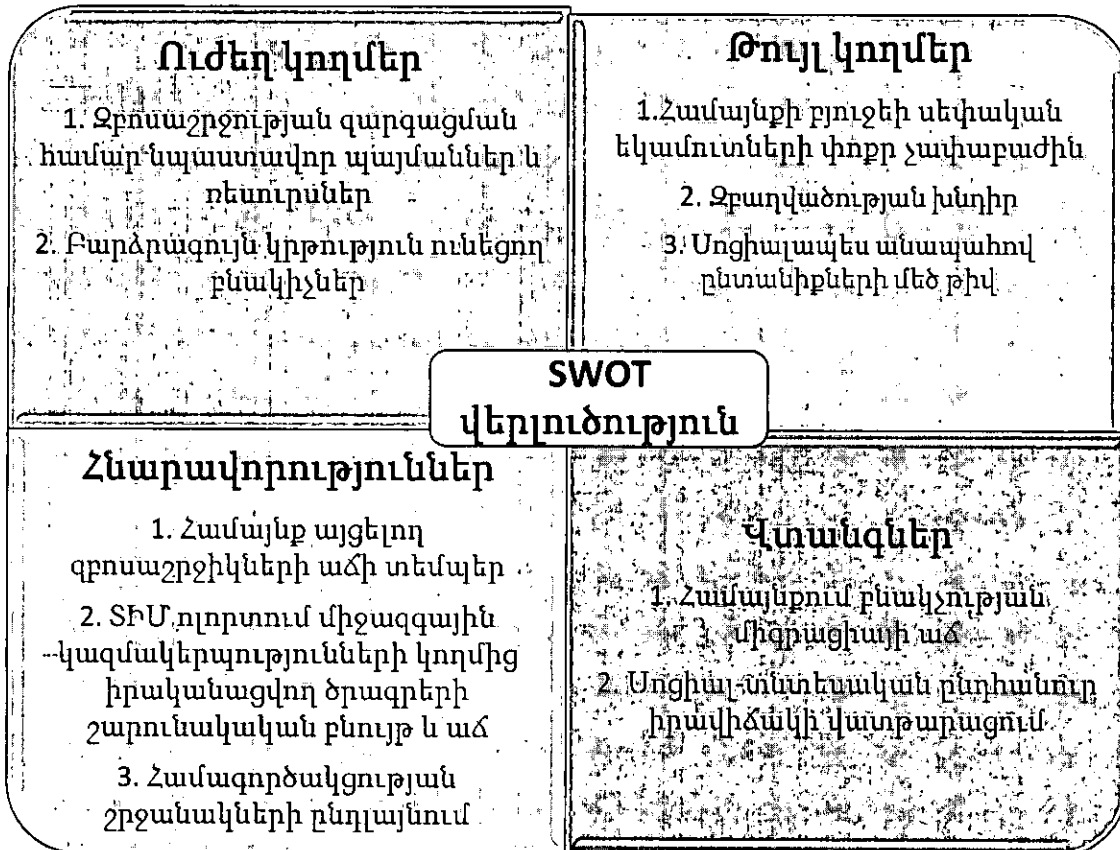
Համայնքում չկան երիտասարդական և այլ ժամանացային կենտրոններ, համայնքի մշակույթի տունը գտնվում է անմխիթար վիճակում ինչը խոչընդոտում է միջոցառումների կազմակերպմանը մշակույթի տանը, այս ամենը նպաստում են երիտասարդների կողմից համայնքը լքելուն:

Հետևաբար ելնելով վերոնշյալ խնդիրներից համայնքի առաջիկա 5 տարիներին նախատեսում է իրականացնել հետևյալ ծրագրերը՝

- Նոր աշխատեղերի ստեղծում
- Գազաֆիկացում
- Փողոցների ամբողջական լուսավորություն
- Գերեզմանոց տանող ճանապարհի և հանդամիջյան ճանապարհների բարեկարգում
- Համայնքի մաքրության և բարեկարգման խնդիրների կանոնակարգում
- Ոռոգման և խմելու ջրի ցանցերի բարելավում
- Զբոսաշրջության զարգացում

Վերնշյալ ծրագրերը նախատեսվում է իրականացնել օգտագործելով համայնքի ուժեղ կողմերը, համայնքային բյուջեի միջոցները, ինչպես նաև ՀՀ Կառավարության և այլ միջազգային կառույցների աջակցությունը:

2.6 Համայնքի ուժեղ և թույլ կողմերի, հնարավորությունների և սպառնալիքների (ՈւՅՀՍ) վերլուծություն

3. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ ԵՎ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԼԱՆԱԿՈՐՈՒՄ

3.1 Համայնքի զարգացման տեսլական

Համայնքի տեսլականն է ունենալ զարգացած զբոսաշրջությամբ, գյուղատնտեսությամբ, փոքր բիզնեսներով համայնք, որտեղ բնակիչներ կունենան զբաղվածություն, երիտասարդները կվերադառնան և կմնան համայնքում: Ղրան է ուղղված

համայնքի կողմից կազմված առաջնահերթ ծրագրերի, նպատակների ձևակերպումը ըստ առաջնահերթ բնագավառների, որը ներկայացված է հաջորդ բաժնում:

3.2 Համայնքի զարգացման ծրագրերի, նպատակների առաջադրում և կոնկրետ խնդիրների ձևակերպում

Ստորև ներկայացվում է համայնքի զարգացման ծրագրերի, նպատակների առաջադրում և կոնկրետ խնդիրների ձևակերպում՝

ԾՐԱԳԻՐ 1

ՀԱՄԱՅՆՔՈՒՄ ՆՈՐ ԱՇԽԱՏԱՏԵՂԵՐԻ ԱՏԵՂԾՈՒՄ:

Համայնքում կարևոր նշանակություն ունի նոր աշխատատեղերի ստեղծումը: Համայնքը ունի խիստ անհրաժեշտություն գյուղմթերքների ընդունման և իրացման կետի առկայության: Ծրագիրը իրականացնելու համար անհրաժեշտ է հարցը բարձրացնել ՀՀ կառավարություն առջև ստանալու անհրաժեշտ ֆինանսական ներդրումը:

Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ է 60 մլն ՀՀ դրամ, որն ակնկալվում է ստանալ ՀՀ Կառավարության պետական աջակցության ծրագրի շրջանակներում: Այժմ տարվում են աշխատանքներ այդ ուղղությամբ: Ծրագիրը նախատեսվում է իրականացնել 2017 թվականի ընթացքում:

ԾՐԱԳԻՐ 2

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԳԱԶԱՖԻԿԱՑՈՒՄ:

Համայնքի համար կարևորագույն խնդիր է գազաֆիկացումը: Բնական գազի բացակայությունը համայնքի տարածքում լուրջ խոչընդոտ է հանդիսանում թէ՛ ներդրողների և թէ՛ ազգաբնակչության տնտեսական զարգացման համար: Բնակիչները օգտագործում են անհամեմատ թանկ հեղուկ գազ և էլեկտրական հոսանք, ինչպես նաև հատում կանաչ տարածքներ: Ծրագիրը իրականացնելու համար անհրաժեշտ է հարցը բարձրացնել համապատասխան գերատեսչությունների և ՀՀ կառավարության առջև:

Ծրագիրը նախատեսվում է իրականացնել 2019-2020 թվականներին՝ պետական աջակցությամբ, որի համար անհրաժեշտ է շուրջ 80 մլն դրամ:

ԾՐԱԳԻՐ 3

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՓՈՂՈՑՆԵՐԻ ԼՈՒՍԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ:

Համայնքի համար կարևոր է փողոցային լուսավորությունը: Փողոցային լույսեր համայնքի փողոցներում չկան: 2019 թվականին նախատեսվում է իրականացնել համայնքի գլխավոր փողոցի 1,5 կմ ճանապարհի լուսավորությունը: Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ է 5 մլն ՀՀ դրամ, որը նախատեսվում է իրականացնել համաներդրմամբ: Համայնքի սեփական ներդրումը կկազմի 0.5 մլն դրամ, մնացած 4.5 մլն ակնկալվում է ստանալ այլ կազմակերպություններից ու ներդրողներից:

ԾՐԱԳԻՐ 4

ԳԵՐԵՋՍԱՆՈՑ ՏԱՆՈՂ ՃԱՆԱՊԱՐՀԻ ԵՎ ՀԱՆՂԱՄԻՋՅԱՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀՆԵՐԻ

ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒՄ:

Գերեզմանոցի ճանապարհի անբարեկարգ վիճակը խնդիր է համայնքի բնակիչների համար: Հանդամիջյան ճանապարհների անբարեկարգ վիճակը խոչընդոտ է գյուղացիների գյուղատնտեսական աշխատանքների կատարմանը, լրացուցիչ խնդիրներ է առաջացնում տեխնիկայի և բնակիչների համար: Կարևոր է ծրագրի ամբողջական իրականացումը:

Որոշակի աշխատանքներ արդեն կատարվել են վերոնշյալ խնդրի լուծման ուղղությամբ: Նախատեսվում է 2018 թվականի տարեկան բյուջեի միջոցների հաշվին ամբողջությամբ բարեկարգել ճանապարհը, որի համար անհրաժեշտ է նախնական գնահատմամբ 2,6 մլն դրամ, որով նախատեսվում է բարեկարգել շուրջ 2,7 կմ ճանապարհ:

ԾՐԱԳԻՐ 5

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՄԱՔՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԲԱՐԵԿԱՐԳՄԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳՈՒՄ:

Եղեգիս համայնքում այժմ իրականացվում են աղբահանման աշխատանքներ, մասնավորապես երկու շաբաթը մեկ անգամ կազմակերպվում է կենցաղային աղբի տեղափոխում, սակայն նշված աշխատանքները բավարար չեն համայնքում ամբողջական մաքրություն իրականացնելու համար: Բացի դա համայնքում չկա աղբավայր: Աղբը անխնա թափվում է գյուղում հոսող գետերի մեջ և ափերին, որը իրական աղետ է շրջակա միջավայրի, հարակից պտղատու այգիների և ընտանի կենդանիների համար: Հետևաբար անհրաժեշտ է համայնքում իրականացնել շաբաթական 2-3 աղբահանում, տեղափոխել առաջացած ամբողջ աղբը, համայնքում տեղադրել աղբամաններ:

Գյուղի գլխավոր ճանապարհի եզրերի ջրահեռացման կիսախողովակների մաքրման կանոնակարգումը արդեն ընթացքի մեջ է, որը պետք է ունենա շարունակական բնույթ: Նախատեսվում է համայնքային բյուջեից ամենամյա ֆինանսական միջոցներ հատկացնել ծրագրի իրականացման համար 2017-2021թթ-ին, որի համար նախատեսվում է համայնքի սեփական եկամուտներից տարեկան տրամադրել 1,5 մլն դրամ:

ԾՐԱԳԻՐ 6

ՈՐՈՂՍԱՆ ԵՎ ԽՍԵՆՈՒ ԶՐԻ ՑԱՆՑԵՐԻ ԲԱՐԵԼԱՎՈՒՄ:

<<Անտառի աղբյուր>> կոչվող խմելու ջրի խողովակը գտնվում է անբարեկարգ վիճակում, նախատեսվում է հիմնովին վերանորոգել այն:

Համայնքով անցնում է <<Էրմոն-Ելվին>> ոռոգման ջրատարը, որի շնորհիվ հնարավոր է ոռոգել գյուղի հողամասերի զգալի մասը՝ շուրջ 60հա հողատարածք, որն ունի ոռոգման ջրի խնդիր:

Ծրագրի իրականացման համար համայնքապետարանը կկազմակերպի անհրաժեշտ աշխատանքները և 2017-2018 թվականներին տարեկան բյուջեով կտրամադրի 990 հազար դրամ:

ԾՐԱԳԻՐ 7

ԵՂԵԳԻՍ ՀԱՍԱՅՆՔՈՒՄ ԶՐՈՍԱՇՐՋՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ:

Վայոց ձորը յուրօրինակ զբոսաշրջային գոտի է, հարուստ պատմամշակութային արժեքներով և պատմությամբ: Մարզի ռեսուրսները նպաստում են զբոսաշրջության տարբեր ձևերի զարգացմանը, մասնավորապես էկոտուրիզմ, լեռնային տուրիզմ, ագրոտուրիզմ, առողջարանային տուրիզմ, էքստրեմալ տուրիզմ: Այս առումով բացառություն չէ նաև Եղեգիս համայնքը, որի ռեսուրսները նպաստում են զբոսաշրջության վերը նշված ձևերի զարգացմանը, մասնավորապես համայնքի տարածքում է գտնվում Գյուղի Սուրբ Աստվածածին մատուռը կառուցվել է 1703 թվականին ավելի հին եկեղեցու ավերակների վրա, իսկ սուրբ Կարապետ, Զորաց եկեղեցիները 13-րդ դարի կառույցներ են: Հատկանշական է, որ Զորաց եկեղեցուն է կատարվել ռազմի դաշտ մեկնող զորքի երդման և օրհնության արարողությունները:

Համայնքում չեն գործում հյուրատներ, որոնց առկայությունը կխթանի եկամուտների ներաճին, որը նախատեսվում է կատարել դոնոր կազմակերպությունների աջակցությամբ, ինչպես նաև դիմելով ծրագրերի (մասնավորապես մարզում գործում է Թրփանձեան գյուղական համայնքների զարգացման ծրագիրը, որը տրամադրում է 6% վարկեր համայնքների բնակիչների կողմից ներկայացված բիզնես ծրագրերի համար):

Այսպիսով նախատեսվում է համայնքում վերը նշված միջոցներով առաջիկա 5 տարիներին՝ 2017-2021թթ. ընթացքում ստեղծել հյուրատներ, հասցնելով մինչև 5-ի: Ինչպես նաև զարգացնել ագրոտուրիզմը՝ զբոսաշրջային սեզոնին կազմակերպել այցեր ոչ միայն պատմամշակութային վայրեր, այլև մասնակցություն բերքահավաքի, գինու և այլ գյուղատնտեսական արտադրանքների պատրաստման գործընթացներին: Կազմել տուրեր էքստրեմալ տուրիզմ նախընտրողների համար:

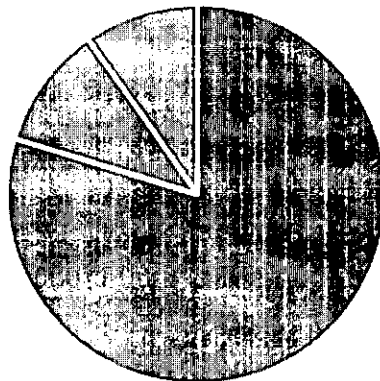
4. ՀԶԾ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ

Համայնքի զարգացման ծրագրում նախատեսված ծրագրերը և այլ աշխատանքներ ուղղված համայնքի զարգացմանը կիրականացվեն օգտագործելով համայնքի սեփական եկամուտները, ՀՀ Կառավարության պետական աջակցությունը, միջազգային և դոնոր կազմակերպությունների, ինչպես նաև անհատ ներդրողների աջակցությամբ: Նշված ներդրումները և աջակցությունը ստանալու համար այժմ տարվում են աշխատանքներ:

Մասնավորապես ՀԶԾ-ում նշված մի քանի ծրագրերը նախատեսվում է իրականացնել ՀՀ Կառավարության և անհատ ներդրողների աջակցությամբ: Ծրագրերի մի մասը կիրականացվեն համայնքի սեփական եկամուտների հաշվին:

Ստորև ներկայացվում է 2017-2021 թվականների ընթացքում վերոնշյալ ծրագրերի աշխատանքների իրականացման համար անհրաժեշտ ֆինանսավորման աղբյուրները և դրանց չափերը:

ՀԶԾ ֆինանսավորման ուղղությունները

- ՀՀ Պետական աջակցություն
- Համայնքի սեփական ներդրում
- Միջազգային և դոնոր կազմակերպություններ

Վերոնշյալ ծրագրերի բյուջեները հաշվարկված են նախնական գնահատմամբ, նախատեսվում է այդ ծրագրերը իրականացնել համաներդրմամբ՝ ներգրավելով համայնքի սեփական եկամուտները, ՀՀ Պետական աջակցությունը, ինչպես նաև միջազգային և դոնոր կազմակերպությունների, անհատ ներդրողների աջակցությունը:

5. ՀԶԾ ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳ

Համայնքի ՀԶԾ ծրագրով ներառված զարգացման ծրագրերը և աշխատանքները կարևոր են համայնքի զարգացման գործում, որոնք միտված են գլխավորապես համայնքի բնակչության կենսամակարդակի և ապրուստի պայմանների բարելավմանը, այդ իսկ պատճառով ՀԶԾ-ի մոնիթորինգը շատ կարևոր:

Նախատեսվում է մոնիթորինգ իրականացնել 5 տարիների ընթացքում վերը նշված բոլոր ծրագրերի իրականացման ժամանակ, ինչպես նաև իրականացնել մոնիթորինգ յուրաքանչյուր ծրագրի ավարտից հետո հասկանալու ստացված օգուտները և հետագայում նմանատիպ ծրագրերի իրականացման ընթացքում կատարվելիք բարեփոխումները:

Մասնավորապես մոնիթորինգի կենթարկվեն հետևյալ ցուցանիշները.

- յուրաքանչյուր ծրագրի բյուջեն, դրա ֆինանսավորման աղբյուրները,
- ծրագրի օգուտները և արդյունքները,
- ներգրավված բնակիչների թիվը,

Կատարված մոնիթորինգի արդյունքները կամփոփվեն և կներկայացվեն համայնքի բնակչության ուշադրությանը տարին մեկ անգամ՝ հրավիրելով համայնքի ընդհանուր ժողով: Այն կօգնի ապահովել ՏԻՄ աշխատանքների թափանցիկություն, ինչպես նաև յուրօրինակ հարթակ կհանդիսանա լսելու համայնքի բնակիչների առաջարկությունները և կարծիքները: